

Veliko denarja, velike investicije, veliki apetiti

ANJA HREŠČAK, Večer, 02. Julij 2016

Nekdanji dolgoletni predsednik uprave Luke Koper Bruno Korelič o tem, kako nobena politična opcija v Sloveniji ni razumela pomena mednarodnega pristanišča, pa se je vanj vseeno ves čas vmešavala

Kako gledate na vso to dramo v Luki Koper?

Vzroki za sedanje stanje segajo nazaj dvajset let in več. V tej državi doslej še ni bilo nobenega resnega politika, razen morda Milana Kučana, ki bi vsebinsko razumel, kaj pomeni pristanišče za državo kot je Slovenija, ki ima odlično prometno pozicijo za srednjeevropsko tržišče. Tako država desetletja ni reševala stvari, ki bi jih kot lastnik morala: od koncesijske pogodbe, za podpis katere je bilo potrebnih 15 let pogovorov, do vseh teh drobnih stvari, ki povzročajo slabo voljo vodstvu, nadzornikom in delavcem. Zakaj je bilo potrebno skoraj leto dni, da je vlada potrdila razvojno projekcijo Luke do leta 2020? To je zame kot gospodarstvenika popolnoma nerazumljivo. Če ni dobra, je to treba povedati, če je dobra, pa jo potrditi. Ne vem, zakaj je potrebno leto dni prepiranja. Odgovornost pa je na obeh straneh - na vladi, lastniku, ki ne reagira, kot bi moral, in na drugi strani na luških sindikatih ter vodstvu, ki niso zadev reševali z dialogom.

Prejudicirajva, kam lahko to stopnjevanje pritiska pripelje?

Predvsem v veliko škodo podjetju. To, da so delavci blokirali celotno poslovanje pristanišča, se bo gotovo v prihodnje zelo močno odrazilo pri najpomembnejših strankah. Skozi to pristanišče gre ogromno delov za industrijo v celotno EU in naročniki so vezani na sistem dobave "just in time" (v zadnjem trenutku, op.a.). Naj se zgodi, da bodo zaradi tega kje primorani ustaviti montažne trakove ali ugasniti peči. Si predstavljate, koliko časa bodo tovarne tako stanje v Kopru tolerirale? Promet v Luki Koper bo upadel, ljudje bodo ostali brez služb, pa ne samo v Luki, celotna veriga. Mislim, da se vsi skupaj igrajo z ognjem in namesto, da bi ga gasili, prilivajo olje nanj.

Vse skupaj pa vodijo različni politični interesi. Svojevrsten unikum je tudi, da so se sindikati postavili v prve bojne vrste ne za vodstvo družbe, ampak za nadzornike.

To ni racionalno in je preseгло vse meje. Eden od sindikatov, sindikat žerjavistov, se je metod učil pri sindikatu železnic, kjer vemo, kdo je bil zadaj. Isti kot pri destabilizaciji Luke. To izhaja iz politične opcije, ki ne pozna dialoga in pogovora, ampak samo silo in napenjanje meha dokler ne počí. To se je zgodilo. Tisti, ki so v ozadju tega, se morajo zelo resno zavedati, kakšne bodo posledice.

Ampak to ni nič novega. Politika, leva in desna, je vedno imela velike apetite v Luki Koper.

Če bi politika razumela delovanje pristanišča, ki je vpeto v mednarodne blagovne tokove, do tega ne bi prišlo. To ni stvar Slovenije, ne gre za lokalno pristanišče. Mi nimamo kakšne resne industrije, ki bi zaradi blokade trpela. Poslušam samo leporečje predsednika vlade, ministra za infrastrukturo ter ministra za finance in od tega ima človek občutek, da gospodje dojemajo zadevo, kot da so tukaj spodaj neki mulci, ki ne poslušajo "gazde" in lastnikov in jih je zato treba menjati. Na eksplozijo je najbolj vplival minister za infrastrukturo, ki je jasno dajal signale, da je Luko treba razdeliti na del, ki naj bi bil državni in del, ki naj bi ga ponudili financierju za drugi tir. Kaj to pomeni za podjetje v lasti države, da si postavi na dvorišče konkurenco s povsem drugimi interesi, na to pa ne znam odgovoriti.

Vsakokratno politično vmešavanje v Luko Koper, vodstveno strukturo, ni nekaj novega. Tudi vas je nastavila oblast, sicer neka druga, pa vendar. Torej gre za neko utečeno stanje?

Jaz sem bil s pokojnim kolegom Dulcem v Luki skoraj trideset let in so naju pustili delati. Ampak takrat je bilo podjetje v razsulu in si politično vodstvo Slovenije ni moglo dovoliti, da bi pustili pristanišče v likvidacijo, zato so marsikaj potrpežljivo in nam tudi ščitili hrbet. Danes pa tega ni več. V Luki se obrača veliko denarja, obetajo se velike investicije, zato so tudi politični apetiti veliki. Predvsem tistih strank, ki so v opoziciji. SDS je pripeljal prejšnjo sestavo uprave, ki ni imela nikakršnega stika z Luko. S tem so dali vso moč sindikatom, ki danes tam diktirajo tempo. Ta politična opcija, ki je na oblasti, pa noče razumeti pomena Luke za državo in raje posluša floskule iz anonimk.

Očitek iz anonimk je tudi tisti o izkoriščanju armade prekarnih delavcev, ki opravljajo režijska dela v pristanišču, medtem, ko njihovi dobro plačani šefi prejemajo provizije. Ta sistem je navsezadnje že od vaših časov.

o ni moja pogruntavščina. To ni niti pogruntavščina Luke Koper, ampak vseh zahodnoevropskih, celo svetovnih pristanišč. Povsod imaš na eni strani management in tiste ključne strokovne delavce ter na drugi fizično delovno silo, ki se jo povsod najema. To je po svetu urejeno s pogodbami. Ko sem jaz prišel v Luko, je bilo tukaj 2000 delavcev za 2,8 milijona ton tovora. Predstavljajte si: za 20 milijonov ton bi potrebovali 10.000 delavcev. Potemtakem lahko Luka zapre vrata zaradi stroškov delovne sile. Zato je bilo treba iskati racionalizacijo. Ti delavci so plačani po normativih, ki veljajo in se ga najame, ko je potrebno. Če ni tovora, ni dela. Če bi bili zaposleni, pa bi ti ob mirnem času igrali karte. To se je dogajalo.

Je potencial Luke Koper res večji kot je udejanjen?

Potencial je tak, kot si ga lastnik želi. Očitno, da si ne želi večjega, saj nič ne naredi na področju razvoja. Kako drugače bi si razlagali to, da ministrstvo nekaj let ne izda soglasja za gradnjo skladišč, ne izda stavbne pravice in drugih. Potenciali so, ampak je treba imeti ustrezne zaledne infrastrukture, kapacitete, znanje.

Ti fantje, ki so zdaj v Luki, so strokovno podkovani, vedo, kaj je logistika in kaj pristanišče. Res pa nimajo kilometrine v vodenju in v odnosu do politike. Politiki pa čakajo, da se svet zavrti okoli njih vrti. Predsednik uprave pač mora biti na vsaki pasji procesiji, ta teden pri tem ministru, naslednji pri drugem. To smo vse dali skozi, vse smo počeli. Saj v mojih časih ni bilo nič drugače, jaz sem bil več v Ljubljani kot v Kopru. Tako je, če imaš kakšno odgovornost do firme, ki jo vodiš, treba se je prilagoditi lastniku.

Arbitražna se nadaljuje. Ne vemo, kakšna bo končna odločitev, a kaj bo najbolj črn scenarij, če Slovenija izgubi dostop do odprtega morja, to pomenilo za Luko Koper?

Mislim, da nič. Danes imamo situacijo, kot je, pa ladje vseeno prihajajo in odhajajo. Če bi prišli v vojno pa imamo sosede, s katerimi smo skupaj v atlantski povezavi, ki nam bodo verjetno pustili pluti preko njihovih teritorialnih voda do odprtega morja. Če pa vojne s Hrvati ne bomo zakuhali, potem pa sploh ne vidim nikakršne težave, tudi, če ne bomo imeli direktnega dostopa.